

konty "i" +

um i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Pomorskiej Służby Polek
Toruń, ul. Żwirnowa 93, tel. 0048 56 65 22
e-mail: zak@wp.pl; www.zawacka.pl
IP 956 127; REGON 87050273
KRS 00000 41692
NIP 1506 0000 0000 5000

poproszeni nr A: 650/
1302
EL

60-681 Poznań

Łaska

60-681 Poznań

Bydgoszcz
Legonowo
AK

tt

Łaski Alfons

A: 650/1302
1 Pon.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Łeski Alfons .....

T: A: 650/1302 Pom. ....

Bydgoszcz AL .....

I./1. Relacja k. 6 s. 1-6

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 7 s. 1-10

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 2 s. 1-2

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) osobista A. Łeskiego k. 4 s. 1-6

2) z Turulaję k. 2 s. 1-2

3) z H. Szymanowiczem k. 4 s. 1-7

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 2

VI. Fotografie dział ikonografii

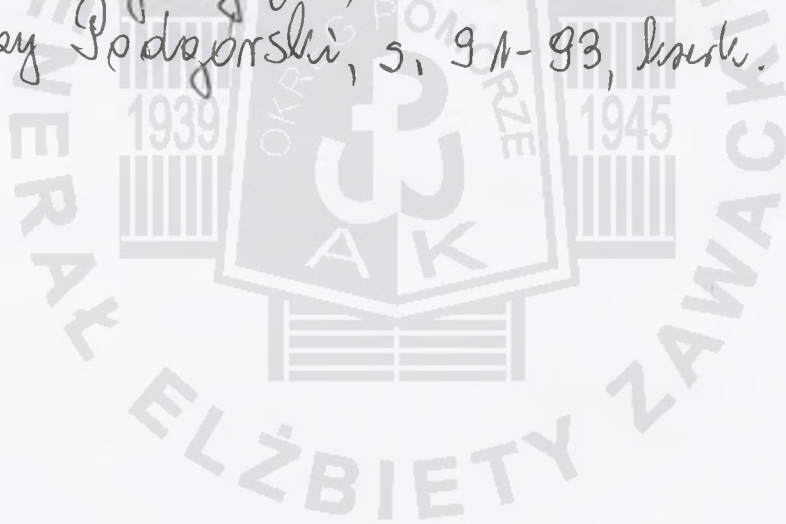
I/1 Relacja: - Łaski Alfons:

- Relacja z udziału w AK w 1944 r. na terenie
„Lagru III” w Brahmou (Łęgowie), Poznań,
24.04.1993 r., mmp. kredo

k.3 s.1-3

- Relacja z mego udziału w AK
w 1944 na terenie „Lagru III” w
Brahmou (Łęgowie), [w:] Konspira-
cja i sabotaż..., w świetle mater.
sesji historycznej (...) w dn. 21.11.1991,
opr. Jerzy Podgórnski, s. 91-93, kredo.

k.3 s4-6

kpt. rez. inż. Alfons Łaski

47 m. 75

60 -681 Bóznań

142

83

M-650/1302

Relacja z mego udziału w A.K. w 1944r.

na terenie "Lagru III" w Brahnau (Łęgowie)

Jestem żołnierzem września 1939r. powołanym do odbycia czynnej służby wojskowej we wrześniu 1938r. do Modlina do Szkoły Podchorążych Rezerwy Saperów. W styczniu 1939r. zostałem przeniesiony na kurs Szkoły Podchorążych Batalionu Elektrotechnicznego do Nowego Dworu Mazowieckiego, który ukończyłem 15.7.1939r. awansując kolejno do stopnia tyt. plut. podchor. rez.

Brałem udział w wojnie 1939r. w obronie plotn. W-wy do 7.9. 1939r. a potem skierowany kolejno do d-ców Opl. w Lublinie, Lwowie. W dniu 19.9.1939r. zostaliśmy rozbrojeni przez wojska radzieckie. Oficerów wzięto do niewoli a żołnierzy puszczono wolno. Oficerowie którym nie udało się uciec z niewoli zginęli w Katyniu i Charkowie.

Po powrocie do domu w październiku 1939r. przebywałem w Grudziądzu gdzie zmuszony byłem przez Arbeitsamt do prac doraźnych a w maju 1940r. zostałem wysłany transportem kolejowym na roboty przymusowe do Niemiec, lecz transport trafił do Łęgnowa ówczesnego Brahnau, gdzie pod "ochroną" "werkschutzów" zostałem odprowadzony do obozu składającego się z kilkunastu typowych baraków, gdzie przebyłem całą okupację, aż do wkroczenia na teren obozu patrolu konnego wojsk radzieckich. Był to wtorek godziny południowe 23.1. 1945r.

Niemcy opuścili obóz i Zakłady Dynamit. Action Gesellschaft dawniej Alfred Nobel ten od nagrody Nobla - w niedzielę w godzinach południowych, zarządzając alarm plotn.

Pracowałem u "Siemensa" dla D.A.G. jako pomocnik monter. Gdy wracałem z niedzielnej pracy do obozu i przechodziłem obok budki wartowniczej chcąc pokazać "Ausweis" to widzę, że "Werkschutz" niema a w budce wiisi karabin.

Po ucieczce Niemców utworzyliśmy samorzutnie komitet międzynarodowy zarządzający przez trzy dni to jest od 21 do 23 stycznia 1945r. Lagrem, wydając posiłki i pełniąc służbę wartowniczą w nocy.

Do komitetu należałem nie ujawniając się oraz jeszcze jeden robotnik z Łodzi. Poza tym należało dwóch Włochów i dwóch Belgów.

W czasie naszego zarządzania przechowywaliśmy w lagrze grupę zbiegłych jeńców angielskich. Miał też miejsce śmiertelny wypadek a mianowicie lekarza Włocha i Belga, którzy jechali do sąsiedniego obozu w Zimnych Wodach, aby udzielić pomocy postrzelonym przez Niemców Ukraińcom. Zostali w lesie zatrzymani przez patrol radziecki i Belg zginął na miejscu a Włochowi przestrzelili gardło ale przeżył, sam się opatrzył. ^{Powiedziałem -} Zrobili to Niemcy.

Ten Belg był z ojcem, któremu tę smutną informację przekazałem.

W obozie ujawniłem się, że jestem podchorążym i, że brałem udział w wojnie 1939r. Wszyscy moi współlokatorzy pokoju w którym mieszkałem i z którymi pracowałem o tym wiedzieli, nawet doniosło się do Lagerführera, który kiedyś mnie uderzył, ale ~~nim~~ nie z tego powodu.

W czasie pobytu w lagrze poznałem język niemiecki i słuchając radia z głośnika obozowego wprost tłumaczyłem treść dzienników radiowych na język polski, starając się podtrzymać moich kolegów na duchu, co nie zawsze mi się udawało, zwłaszcza po klęsce aliantów we Francji.

Formalnie zostałem zaprzysiężony jako żołnierz AK w sierpniu 1944r. przez kol. Żalikowskiego Michała i mianowany komendantem "Brahnaul Lager III". Tekst roty przysięgi przypomina taką, jaką podaje Edward Niesobski na str. 411 Dziennika hancerza i Szarotki (1939 - 1944) wyd. im. Ossolińskich 1986r. Przed formalnym zaprzysiężeniem wiedziałem, że do AK należeli koledzy z pracy u Siemens:

- 1)) Adam Swiatowiak - obecnie zam. w Bydgoszczy wyłączył się całkowicie z działalności kombatanckiej ✓
- 2)) Rumiński
- 3)) Grubich podof. zaw. z września 1939r. ✓

Jesienią 1944r. p. Żalikowski został wysłany pod Elbląg tak, że straciłem z nim kontakt a nowego mi nie przekazał.

Ja nie wstąpiłem wcześniej do AK, bo uważałem, że byłem zdekonspirowany i mógłbym organizację także zdekonspirować.

Po wojnie także nie ujawniłem się, bo uważałem, że to może być dla mnie niebezpieczne.

W 1990 r. zacząłem szukać p.Żalikowskiego,niestety w 1992r. znalazłem ~~XX~~ na cmentarzu w Łągu pod Czerskiem nagrobek zmarłego w 1987r.p.Żalikowskiego wraz z żoną.

Znalazłem również jego dalszą rodzinę p.Zygmunta Grefkę z Bukowej Góry 89-652 Łąg a także w Górnych Lipkach .Otrzymałem trochę zdjęć - dałem je p.Agnieszce Nowickiej.

Szukałem p.Żalikowskiego dwa lata ,założyłem nawet jego teczkę,wysłałem w ciągu roku 42 kartki i listy- otrzymałem 20 odpowiedzi negatywnych.Dopiero ogłoszenie w Ilustrowanym Kurierze Bydgoskim pozwoliło mi natrafić na ślad.

Pracował do chwili przejścia na emeryturę w Urzędzie Celnym w Szczecinie - Port.

Uważam, że p.Żalikowski był dzielnym żołnierzem ,szkoda, że niema bliższych danych na jego temat.

Nie udało mi się odnaleźć

- Jana Sidora sierżanta z Bydgoszczy ✓
- świadków weryfikacji p.Żalikowskiego :
  - Jana Dąbrowskiego ur.8.8.1894r. ✓
  - Jana Dąbrowskiego ur. 11.11.1921r. ✓
  - Maksymiliana Koza ur. 4.5.1891r. ✓

A/ask
Alfons Łaski

Poznań, dn.24.4.1993r.

kpl. rez. inż. Alfons Łaski

60-681 Poznań

Relacja z mego udziału w AK w 1944 r. na terenie "Lagru III" w Brahnan (Łęgnowie)

Jestem żołnierzem września 1939 r. powołanym do odbycia czynnej służby wojskowej we wrześniu 1938 r. do Modlina do Szkoły Podchorążych Rezerwy Saperów. W styczniu 1939 r. zostałem przeniesiony na kurs Szkoły Podchorążych Batalionu Elektrotechnicznego do Nowego Dworu Mazowieckiego, który ukończyłem 15.07.1939 r. awansując kolejno do stopnia tyt. plut. podchor. rez.

Brałem udział w wojnie 1939 r. w obronie przeciwlotniczej Warszawy do 7.09.1939 r., a potem skierowany kolejno do d-ców Opl. w Lublinie, Lwowie. W dniu 19.09.1939 r. zostaliśmy rozbrojeni przez wojska radzieckie. Oficerów wzięto do niewoli, a żołnierzy puszczono wolno. Oficerowie, którym nie udało się uciec z niewoli zginęli w Katyniu i Charkowie. Po powrocie do domu w październiku 1939 r. przebywałem w Grudziądzu, gdzie zmuszony byłem przez Arbeitsamt do prac doraźnych, a w maju 1940 r. zostałem wysłany transportem kolejowym na roboty przymusowe do Niemiec, lecz transport trafił do Łęgnowa, ówczesnego Brahnan, gdzie pod "ochroną" "werkschutzów" zostałem odprowadzony do obozu składającego się z kilkunastu typowych baraków, gdzie przebywałem całą okupację, aż do wkrócenia na teren obozu patrolu konnego wojsk radzieckich. Był to wtorek, godziny południowe 23.01.1945 r. Niemcy opuścili obóz i Zakłady Dynamit Aktion Gesellschaft dawniej Alfred Nobel (ten od nagrody Nobla) - w międzyczasie w godzinach południowych, zarządzając alarm przeciwlotniczy.

Pracowałem u "Siemensa" dla DAG jako pomocnik montera. Gdy wracałem z niedzielnej pracy do obozu i przechodziłem obok budki wartowniczej, chcąc okazać "Ausweiss" to widzę, że "Werkschutz" nie ma, a w budce wisi karabin.

91

4

5

uro-

rem

nik

asie

ków

rza

ch,

i w

owi

to

m.

nie

i z

ra,

ze

ost

d-

za

r.

u

e-

n.

6

Ja nie wstąpiłem wcześniej do AK, bo uważałem, że byłem zdekonspirowany i mógłbym organizację także zdekonspirować.

Po wojnie także nie ujawniłem się, bo uważałem, że to może być dla mnie niebezpieczne.

W 1990 r. zacząłem szukać p. Żalikowskiego. Niestety, w 1992 r. znalazłem na cmentarzu w Łągu pod Czernielem nagrobek zmarłego w 1987 r. p. Żalikowskiego wraz z żoną.

Znalazłem również jego dalszą rodzinę - p. Zygmunta Grefkę z Bukowej Góry 89-652 Łąg, a także w Górnych Lijkach. Otrzymałem trochę zdjęć - dałem je p. Agnieszce Nowickiej.

Szukałem p. Żalikowskiego dwa lata, założyłem nawet jego teczkę, wysłałem w ciągu roku 42 kartki i listy - otrzymałem 20 odpowiedzi negatywnych. Dopiero ogłoszenie w Ilustrowanym Kurjerze Bydgoskim pozwoliło mi natrafić na ślad.

Pracowałem do chwili przejścia na emeryturę w Urzędzie Celnym w Szczecinie - Port.

Uważam, że p. Żalikowski był dzielnym żołnierzem. Szkoda, że nie ma bliższych danych na jego temat.

Nie udało mi się odnaleźć:

- Jana Sidora sierżanta z Bydgoszczy,

- świadków weryfikacji p. Żalikowskiego:

Jana Dąbrowskiego ur. 8.08.1894 r.,

Jana Dąbrowskiego ur. 11.11.1921 r.,

Maksymiliana Koza ur. 4.05.1891 r.

Alfons Łaski

Poznań, dn. 24.04.1993 r.

*Konspiracja i sabotaż w dokumentach
Dobrojemnych Dynamit - Nobel Aktion
- Gesellschaft - Brahnan w l. 1939-1945
W śmiechu na obłęd obóz w oboji wsiemysław
50t. Lu. 20t. 1 d - Okr. Bydgoszcz 93
21. 11. 1991, prof. Jerzy Łodgórski (bibl. 77777)*

7

5
Po ucieczce Niemców utworzyliśmy samorzutnie komitet międzynarodowy zarządzający przez trzy dni, to jest od 21 do 23 stycznia 1945 r., lagrem - wydając posiłki i pełniąc służbę wartowniczą w nocy.

Do komitetu należałem nie ujawniając się oraz jeszcze jeden robotnik z Łodzi. Poza tym należało dwóch Włochów i dwóch Belgów. W czasie naszego zarządzania przechowywaliśmy w lagrze grupę zbiegłych jeńców angielskich. Miał też miejsce śmiertelny wypadek, a mianowicie lekarza Włocha i Belga, którzy jechali do sąsiedniego obozu w Żymnnych Wodach, aby udzielić pomocy posierzelonym przez Niemców Ukraińcom. Zostali w lesie zatrzymani przez patrol radziecki i Belg zginął na miejscu, a Włochowi przeszli gardło, ale przeżył, sam się opatrzył. Powiedziałem - zrobili to Niemcy. Ten Belg był z ojcem, któremu tę smutną informację przekazałem. W obozie ujawniłem się, że jestem podchorążym i że brałem udział w wojnie 1939 r. Wszyscy moi współlokatorzy pokoju, w którym mieszkałem i z którymi pracowałem o tym wiedzieli, nawet doniosło się do Lagerführera, który mnie kiedyś uderzył, ale nie z tego powodu. W czasie pobytu w lagrze poznałem język niemiecki i słuchając radia z głośnika obozowego wprost tłumaczyłem treść dzienników radiowych na język polski, starając się podtrzymać moich kolegów na duchu, co nie zawsze mi się udawało, zwłaszcza po klęsce aliantów we Francji.

Formalnie zostałem zaprzysiężony jako żołnierz AK w sierpniu 1944 r. przez kol. Michała Żalikowskiego i mianowany komendantem "Brahna Lager III". Tekst roty przysięgi przypomina taką, jaką podaje Edward Niebowski na str. 411 Dziennika harcerza i Szarotki (1939-1944) wyd. im. Ossolińskich 1986 r.

Przed formalnym zaprzysiężeniem wiedziałem, że do AK należeli koledzy z pracy u Siemens:

- 1) Adam Światowiak - obecnie zam. w Bydgoszczy, wyłączył się całkowicie z działalności kombatanckiej;
- 2) Ruminski;
- 3) Grubich podof. zaw. z września 1939 r.

Jesienią 1944 r. p. Żalikowski został wysłany pod Elbląg tak, że straciłem z nim kontakt, a nowego mi nie przekazał.

6
Ja nie wstąpiłem wcześniej do AK, bo uważałem, że byłem zdekonspirowany i mógłbym organizację także zdekonspirować.

Po wojnie także nie ujawniłem się, bo uważałem, że to może być dla mnie niebezpieczne.

W 1990 r. zacząłem szukać p. Żalikowskiego. Niestety, w 1992 r. znalazłem na cmentarzu w Łągu pod Czerskiem nagrobek zmarłego w 1987 r. p. Żalikowskiego wraz z żoną.

Znalazłem również jego dalszą rodzinę - p. Zygmunta Grekę z Bukowej Góry 89-652 Łąg, a także w Górnych Lipkach. Otrzymałem trochę zdjęć - dałem je p. Agnieszce Nowickiej.

Szukałem p. Żalikowskiego dwa lata, założyłem nawet jego teczkę, wysłałem w ciągu roku 42 kartki i listy - otrzymałem 20 odpowiedzi negatywnych. Dopiero ogłoszenie w Ilustrowanym Kurierze Bydgoskim pozwoliło mi natrafić na ślad.

Pracowałem do chwili przejścia na emeryturę w Urzędzie Celnym w Szczecinie - Port.

Uważam, że p. Żalikowski był dzielnym żołnierzem. Szkoda, że nie ma bliższych danych na jego temat.

Nie udało mi się odnaleźć:

- Jana Sidora sierzanta z Bydgoszczy,
- świadków weryfikacji p. Żalikowskiego: Jana Dąbrowskiego ur. 8.08.1894 r., Jana Dąbrowskiego ur. 11.11.1921 r., Maksymiliana Koza ur. 4.05.1891 r.

Alfons Łaski
Poznań, dn. 24.04.1993 r.

*Monspiracja i sabotaż w dołtarzach
Koojerskiej DYNAMIT - Nobel Aktion -
- Gesellschaft - Braunau w k. 1939-1945
W śmiertelnym ataku serce histeryczny
5m. Zw. Zw. d. d. - Obr. Bydgoszcz a d. 93
21.11.1991, apt. Jerzy Dodgórski (bibl. FIPMA)*

I/₂ Dokumenty - Łaski Alfons:

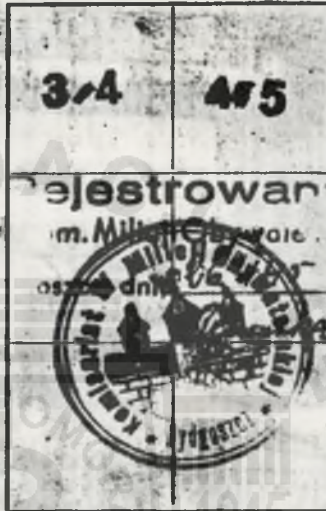
- Personalausweis Nr 68 na nazwisko Łaski Alfons, ksero. k. 1 s. 1-2
- Karta na przykład odzieży roboczej i papieru rosołu (nr 043887), ksero. k. 1 s. 3-4
- Zaświadczenie ZUS-u o zaliczeniu okresu pracy przymusowej, wykonywanej na rzecz hitlerowskich Niemiec w czasie II wojny światowej, Poznań 10.12.1982, ksero. k. 1 s. 5
- Deklaracja członkowska ZBoW:O na nazwisko Michał Żalikowski, ksero. k. 1 s. 6-7
- Dyplom Politechniki Gdańskiej w Gdańsku - Alfons Łaski - z 8.01.1953 (stop. mgr inż.), kserokop. str. tytuł. k. 1 s. 8
- Leg. nr 8581 Srebrnego Krzyża z Łańcutu medalnie 17.09.1951; leg. nr 99-82-39 z W Medalu „za udział w wojnie obronnej 1939”, medalnie 7.04.1982, kserokop. k. 1 s. 9 omys.
- „Odpis skrócony aktu zgonu” - Łaski Alfons Zygfryd, kserokop. omys. k. 1 s. 10

	531506	
	PERSONALAUSWEIS Nr. 68	
	L a s k i	A l f o n s
	Name	Vorname
	1.10.20	Marienthale
Geburtsdag	Geburtsort	
Dienststelle	SSW - TB Bromberg	
SIEMENS-SCHLICKERTWERKE A. G.		
Technisches Büro		
<i>Alfons Laski</i>		
Unterschiedsbeamter		
ZTB 8781 - 802 106.14		

Dieser Ausweis dient beim Betreten und Verlassen der Arbeitsräume und beim Aufenthalt in ihnen als Nachweis der Zugehörigkeit des Inhabers zu seiner Firmendienststelle. Er gilt nur während der Ausübung des Dienstes. Außerhalb der Dienststelle darf er nur in dienstlichen Angelegenheiten zum Nachweis der Firmenzugehörigkeit, nicht aber zu Auswecken allgemeiner Art benutzt werden.

Der Inhaber hat den Ausweis während des Dienstes bei sich zu führen und den Firmenbeauftragten beim Betreten der Dienststelle und beim Verlassen zu anderen als den vorgeschriebenen Ausgangszellen unaufgefordert, sonst auf Verlangen vorzuweisen. Der Verlust des Ausweises ist vom Inhaber sofort der Ausgabestelle zu melden; vor Ausscheiden des Inhabers aus seiner Dienststelle ist der Ausweis an die Ausgabestelle abzuliefern. Zuwiderhandlungen und mißbräuchliche Verwendung des Ausweises sind strafbar.

75785

DW №043887 *

Tabakrate
1. Aug./Okt. 1942
ausgehändigt
Virtchaftsamt der
Stadt Brno

Spinnstoffkarte für Polen
(Männerkarte)

1. Jan./Juni 1943
ausgehändigt
Wirtschaftsamt der
Stadt Brno

für *Wojenski*
geboren am *1. 10. 20.*
Wohnort *Levan*
Wohnung *Prakmova Lagna 111*
(mit Linie ausfüllen)

Die Karte gilt bis 31. Dezember 1942. Sie ist nicht übertragbar. Die Karte darf nur zur Vertrieblung des Vorrates des Karteninhabers benutzt werden. Aus dem Zusammenhang der Karte gelöste Kartenteile und Abschnitte sind ungtltig.
Auf die Karte können nur die umstehend genannten Waren bezogen werden. Bei jeder Ware ist angegeben, wieviel Abschnitte von dem Verkäufer vor Verhandlung der Karte von der Karte abgetrennt werden. Außer den Abschnitten hat der Verkäufer den entsprechenden Bezugsnachweis von der Spinnstoffkarte abzutrennen. — Von einer Ware dürfen nur soviel Stücke bezogen werden, als Bezugsnachweise auf der Karte vorhanden sind. Nur ein Teil der Karte kann ausgenutzt werden, da die Zahl der Abschnitte nicht um sämtliche Bezugsnachweise zu verwenden.
An Stelle der Fertigware kann auch die für die Anfertigung benötigte Meterware bezogen werden. Es dürfen nur solche Stoffqualitäten als Meterware abgegeben werden, die üblicherweise zu den im Warenverzeichnis angegebenen Fertigwaren verarbeitet werden. In diesem Falle ist außer der vorgezeichneten Abschnitzzahl der für die betreffende Fertigware vorgezeichneten Bezugsnachweis von der Karte abzutrennen (z. B. der Bezugsnachweis für 1 Hemd, wenn Stoff für 1 Hemd bezogen wird).
Bei Verstößen gegen diese Bestimmungen werden Käufer und Verkäufer gemäß §§ 1 und 2 der Verbrauchsregelungs-Strafverordnung vom 6. April 1940 streng bestraft.

Bewertung der Stoffe

(sofern nicht eine Sonderregelung getroffen ist)

- A **Wollene und wollhaltige Stoffe:**
143 cm Fertigbreite = 16 Punkte,
je volle 9 cm größere oder geringere Breite
= 1 Punkt mehr oder weniger.
- B **Kunstseidene und kunstseidenhaltige Stoffe:**
Bis 51 cm Fertigbreite = 3 Punkte,
je angefangene 17 cm größere Breite
= 1 Punkt mehr.
(Naturseidene und naturseidenhaltige Stoffe dürfen nicht bezogen werden.)
- C **Alle übrigen Stoffe:**
80 cm Fertigbreite = 8 Punkte,
je volle 10 cm größere oder geringere Breite
= 1 Punkt mehr oder weniger.
(Bruchteile von Punkten werden auf volle Punkte nach oben aufgerundet.)

Punktwert der Waren

- Spalte I: Punktwert für Waren, die nicht nach II--IV unterschiedlich bewertet sind.
- Spalte II: Punktwert für wollene, wollhaltige, naturseidene und naturseidenhaltige Waren.
- Spalte III: Punktwert für kunstseidene und kunstseidenhaltige Waren.
- Spalte IV: Punktwert für Waren aus allen übrigen Spinnstoffen.

Mittel werden nur abgegeben gegen gleichzeitige Abtrennung eines Mittelabschnitts und eines weiteren Abschnitts der Spinnstoffkarte für jeden Mittelabschnitt.

Mittel a Gültig 1. 12. 1941 je 1 Punkt	Mittel b Gültig ab 1. 8. 1942 u. gegen 1 Punkt	Mittel c Gültig ab 1. 8. 1942 u. gegen 1 Punkt	Mittel d Gültig ab 1. 9. 1942 u. gegen 1 Punkt	Mittel e Gültig ab 1. 12. 1942 u. gegen 1 Punkt	Bezugsnachweis Nr. 0,25 Mrk. Fiktiv gültig ab 1. 12. 1941 u. gegen Abtrenn. der für die betr. Meterware vor- geschr. Punktzahl	Bezugsnachweis Nr. 0,25 Mrk. Fiktiv gültig ab 1. 2. 1942 u. gegen Abtrenn. der für die betr. Meterware vor- geschr. Punktzahl	Bezugsnachweis Nr. 0,25 Mrk. Fiktiv gültig ab 1. 5. 1942 u. gegen Abtrenn. der für die betr. Meterware vor- geschr. Punktzahl	Bezugsnachweis Nr. 0,25 Mrk. Fiktiv gültig ab 1. 8. 1942 u. gegen Abtrenn. der für die betr. Meterware vor- geschr. Punktzahl
Bezugsnachweis über Arbeitsjoppe								
			I	II III IV			I	II III IV
Arbeitsjoppe, gefüllert	42						Unterhosen, lang und $\frac{3}{4}$ -lang	14 11 14
Arbeitsjoppe, ungefüllert			28	17 25			Kragen	1
Arbeitsjoppe	28						Soden, über 80 g	6
Arbeitsweste	10						Soden, bis 80 g	4
Arbeitschürzen				5 8			Taschentücher	1
Schals, Bleerdtücher			6	4 4			Strick- und Handarbeitsgarne 100 g	4 — 6
Handschuhe, auch Fäustlinge, aus Eptinstoffen, gewirkt mit Futter oder gestrickt	5							
Krawatten, Querbänder und Schleif- sen	1							
Arbeitshemden (ohne Kragen)			22	14 19				
Unterhemden (ohne Halsbund), Un- terjacken, mit Ärmeln			14	11 14				
Bezugsnachweis über 1 Arbeitshemd oder 1 Unter- hemd								
Bezugsnachweis über 1 Unterhose								
Bezugsnachweis über 1 Unterhose								
Bezugsnachweis über 1 Kragen								

WZNIK
ul. ... 12
...
...

Data 10.12.92 19...

Pieczętka ZUS

Znak: 347 977

Z A S W I A D C Z E N I E

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w *Pamaniu*.....

stwierdza, że przy ustalaniu renty - emerytury Pani - Para .....

Laski Alfons..... córki - syna *Stanisław*..
(imię i nazwisko) (imię ojca)

ur. *1. X. 1920*..... zam. *Os. B. Chrobrego 47/75*.....
(data) (adres)

zaliczył na podstawie złożonych dowodów okres pracy przymusowej wykonywanej na rzecz hitlerowskich Niemiec w czasie II wojny światowej

od *05. 1940*..... *20. 01. 1945*.....

Legnano - Dynamit - Action - Gesellschaft - pracownik.....

12. 1940 - Philips - Holzman - pracownik sezonowy.....
(miejsce, pracodawca, rodzaj wykonywanej pracy)

Miejsce DYREKTORA

mgr *Zydzisław Golon*
.....
(podpis i pieczętka)

060-V-5-44/72

Lamb-39, Chojnice 15491

6

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności

Zmarł 14.01.87

4393
237 - 4396

Deklaracja członkowska

14440 Bm

Proszę o przyjęcie mnie w poczet członków zwyczajnych Związku. Zobowiązuję się być aktywnym członkiem organizacji, przestrzegając w praktyce zasad ideowych, Statutu Związku oraz uchwał i postanowień Władz ZBoWiD

- Nazwisko Zalikowski imię Michał
Nazwisko panięskie (dla mężatek) .....
- Imiona rodziców i nazwisko rodowe matki Antoni Porazio Laudowska
Data urodzenia 27 IX 1899 miejsce urodzenia Osowa, pow. Chojnice
Stan cywilny żonaty Zawód pułkownik
- Wykształcenie (ogólne i specjalne) szkoła podstarowa, szkoła celna
- Adres zamieszkania Czerwik - 799, Kolonia pow. Chojnice
Telefon domowy nie ma
- Miejsce pracy i zajmowane stanowisko zarobkowo nie pracuję
Telefon w miejscu pracy nie dotyczy
- Przynależność partyjna bezpartyjny
- Stopień wojskowy (nadany przez MON) szereż
- Posiadane odznaczenia (rodzaj, klasa, stopień, kto nadał, rok nadania) Porządek Krzyż Zasługi w Strajku Granicznym 38. I / 1939. Prelegat Rady Ministrów. Złoty Medal "za Długoletnią Służbę" M. XI. 1938. - Honorowa Długoletnia Służba w Strajku Granicznym gaus brygady Jonekowskiej

UWAGA: Zgodnie ze Statutem oraz regulaminem weryfikacyjnym ZBoWiD uprawnienia do zweryfikowania i przyjęcia do Związku w charakterze członków zwyczajnych posiadają:

- Bojownicy walk o wolność i demokrację, którzy brali udział:
  - w walkach narodowo-wyzwoleńczych i rewolucyjnych w latach 1905—1918 oraz w Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej,
  - w walkach o polskość i wolność narodową Śląska, Wielkopolski, Mazur, Warmii, Pomorza, Gdańska i Ziemi Lubuskiej,
  - w walce przeciwko siłom reakcji i faszystom w Polsce w latach 1918—1939,
  - w walkach w okresie międzywojennym o wolność narodową i społeczną poza granicami kraju a w szczególności weteranów walk w obronie republikańskiej Hiszpanii,
  - w walce czynnej przeciwko hitlerowskiemu najeźdźcy i okupantowi w kraju i na wszystkich frontach walk z hitleryzmem i faszyzmem w okresie II wojny światowej,
  - w walkach zbrojnych z reakcyjnym podziemiem po wyzwoleniu Polski.
- Prześladowani i więzieni w hitlerowskich więzieniach i obozach koncentracyjnych ze względów politycznych, narodowościowych i światopoglądowych.

12. Działalność przedwojenna, okupacyjna i powojenna, na podstawie której ubiega się o członkostwo Związku — wymienić dokładnie partię polityczną, formację wojskową lub Ruchu Oporu, przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnione funkcje, pod czym dowództwem, kierownictwem, w jakich jednostkach, oddziałach, w jakich miejscowościach, wszelkie zmiany i czasokres (od—do):

Od roku 1922 uczestnikiem strażki w Stroniu Celny, a od roku 1928 w Stroniu Granicznym w Inspektoracie w Pratojicach, aż do końca sierpnia 1939. Z dniem 1. września 1939. brałem czynny udział z plutonem Stroniu Granicznego w walkach z Niemcami w okolicach Puska pod dowództwem pułkownika dyplomowanego Rothkiewicza. W drugiej połowie września w okolicach Puska dotychczas się walczył z plutonem do miejscowości radzieckiej. Zwolniony z kwater wrociłem do Łęga, stałem zastępcą na roboty porządkowe przy Niemcach. Pracowałem przy budowie zakł. Włóknianych w Łęgu (Branowa) przy Bydgoszczy i tam w roku 1941 wstąpiłem do formacji krajowej — składając przy tym na ręce szefa placówki Józefa Siedora w Bydgoszczy, z którego wstąpiłem 23 sierpnia 1941 r. do Bydgoszczy.

13. Data i miejsce wstąpienia:

1941 rok w Bydgoszczy.

14. Używane pseudonimy: "Cat"

15. Pobyty w więzieniach, na zesłaniu, w katordze, w obozach karnych, koncentracyjnych i jenieckich — wymienić daty, okres i powód pozbawienia wolności, nazwy więzień lub obozów, numery więźniarskie:

w czasie okupacji w więzieniu w Stroniu Granicznym w obozie koncentracyjnym. W trakcie wojny zostałem dotknięty chorobą przy Niemcach.

16. Data i okoliczności odzyskania wolności:

marzec 1945 w miejscowości Pucklow w okolicach Elbląga przy frontie Radzieckim

MP

Alfons Łaski

własnoręczny podpis

POLITECHNIKA GDAŃSKA w GDAŃSKU

Nr 204

DYPLOM

Ob. *Alfons Łaski*
urodzony dnia *1 października* r. *1920*
w *Uwidzynie pow. Uwidzun*
odbył w latach *1947 - 1951* studia
wyższe na Wydziale
Inżynierii Lądowej i Wodnej

POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ w GDAŃSKU

w zakresie *kolei żelaznych i dróg*
i uzyskał *stopień inżyniera budownictwa*
lądowego, magistra nauk technicznych

Rektor

Wronka

Dziekan

T. Rubczak

(→)

prof. dr inż. K. Kopecki
Gdańsk, dnia *8 stycznia 1953 r.*

zał. do listu z 21.05.2012

- zob. zał. 10/2

<p>RZECZPOSPOLITA POLSKA</p> <p>LEGITYMACJA</p> <p>Nr 8581</p> <p>WARSZAWA</p> <p>dn. 17 września 1951 r.</p>	<p>Rozkazem Naczelnego</p> <p>Dowódcy W.P. Nr 337</p> <p>z dnia 20 maja 1946r.</p> <p>odznaczony(a) został(a)</p> <p>ppor. ŁASKI</p> <p>Alfons</p> <p>SREBRNYM KRZYŻEM</p> <p>ZASŁUGI</p> <p>Kancelaria Cywilna Prezydenta R. P.</p> <p><i>M. Bilewicz</i></p> <p>mgr. M. Bilewicz</p>
--	--

<p>OLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA</p> <p>LEGITYMACJA</p> <p>Nr 99-82-39 MW</p> <p>WARSZAWA</p> <p>dn. 7 kwietnia 1982 r.</p>	<p>UCHWAŁĄ RADY PAŃSTWA</p> <p>odznaczony/a został/a</p> <p>Ob. ŁASKI</p> <p>Alfons s. Stanisława</p> <p>MEDALEM</p> <p>»ZA UDZIAŁ W WOJNIE</p> <p>OBRONNEJ 1939«</p> <p>PRZEWODNICZĄCY RADY PAŃSTWA</p> <p><i>[Signature]</i></p>
--	---

zot. do listu z 21.05.2012 kl - 206. 2.10/12

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Województwo wielkopolskie

Urząd Stanu Cywilnego w Poznaniu

ODPIS SKRÓCONY AKTU ZGONU

I. Dane dotyczące osoby zmarłej:

- 1. Nazwisko Łaski
2. Imię (imiona) Alfons Zygryd
3. Nazwisko rodowe Łaski
4. Stan cywilny żonaty
5. Data urodzenia 01 października 1920 r.
6. Miejsce urodzenia Kwidzyn
7. Ostatnie miejsce zamieszkania Poznań

II. Dane dotyczące daty i miejsca zgonu:

- 1. Data siedemnastego lutego dwa tysiące dwunastego (17.02.2012) roku
2. Miejsce Poznań

III. Dane dotyczące małżonka osoby zmarłej:

- 1. Nazwisko Łaska
2. Imię (imiona) Irena Alicja
3. Nazwisko rodowe Wichrzycka

IV. Dane dotyczące rodziców osoby zmarłej:

Table with 2 columns: Ojciec, Matka. Row 1: Stanisław, Maria. Row 2: Łaski, Wardzińska.

Poświadczam się zgodność powyższego odpisu z treścią aktu zgonu Nr 939/2012

Poznań, data 17.02.2012

Zmniejszono od opł. skarbow. - cz.II kol. 4 pkt. 2 lit. b) miejsc. do ustawy z dn. 16.11.2006 r. o opł. skarbow. (Dz. U. Nr 225 poz. 1633 z późn. zm.)

KIEROWNIK
Urzędu Stanu Cywilnego
Specialist

zał. do listu z 21.05.2012
- 2. IV / 2

II. Materiały uzupełniające relacje -
- Łaski Alfons:

1. Nota biograficzna - "Biuletyn", nr 1-2 z
2012, s. 82, kserokop. k-2 s. 1-2

Alfons Zygfryd Łaski urodził się 1 X 1920 r. w Kwidzynie w rodzinie Stanisława i Marii z d. Wardzińskiej. Przed powołaniem do czynnej służby wojskowej do Szkoły Podchorążych Rezerwy Saperów w Modlinie mieszkał w Grudziądzu. W styczniu 1939 r. został przeniesiony na kurs Szkoły Podchorążych Batalionu Elektrotechnicznego do Nowego Dworu Mazowieckiego, który ukończył 15 VII 1939 r., awansując do stopnia plutonowego podchorążego.

Walczył w obronie przeciwlotniczej Warszawy do 7 IX 1939, następnie w obronie przeciwlotniczej Lublina i Lwowa. Rozbrojony przez wojska radzieckie 19 IX 1939 r. szczęśliwie uniknął niewoli. W październiku 1939 r. wrócił do Grudziądza, gdzie niemiecki urząd pracy kierował go do prac doraźnych. W maju 1940 r., skierowany na roboty przymusowe do Niemiec, trafił do Łęgowa (Brahna) do obozu pracy. Przebywał tu do wkroczenia wojsk radzieckich w styczniu 1945 r. W czasie pobytu w łagrze poznał język niemiecki, co pozwoliło przekazywać współwięźniom treść niemieckich dzienników radiowych. W sierpniu 1944 r. przez Michała Żelichowskiego, ps. „Cał”, został zaprzysiężony do AK. Pełnił funkcję komendanta „Brahna Lager III (placówka). Po ucieczce Niemców wszedł w skład komitetu zarządzającego przez trzy dni obozem. Po wojnie ukończył Politechnikę Gdańską na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej i uzyskał stopień inżyniera budownictwa lądowego, magistra nauk technicznych. Do odejścia na emeryturę (druga połowa 1980 r.) pracował w Biurze Pro-

Biuletyn "FRPK" nr 1-2/2012

82

Biuletyn 1-2/62-63/2012

Odeszli od nas

jektów „Cukroprojekt” w Gdańsku. Major A. Łaski zmarł 17 II 2012 r. w Poznaniu.

Był m.in. odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem „Za Udział w Wojnie Obronnej 1939”.

Z pierwszego małżeństwa z Janiną Ślusarek (zmarła w 1980 r.) miał synów Zbigniewa i Leszka. Powtórny związek małżeński zawarł z Ireną z d. Wichrzycką 1° voto Ciechanowska.

Elżbieta Skerska

IV/1. Korespondencja - Łaski Alfons (osobista)

- Karta pocztowa Kwietku Kombatauków w Chojnicach do Alfonsa Łaskiego dot. p. Żalikowskiego, Chojnice, 21.11.1990 r. ryps. ksero.

k. 1 s. 2

- Karta pocztowa Hoffmanna Romana do Alfonsa Łaskiego dot. M. Żalikowskiego, Czarne Wodzie, 16.11.1992 r. ryps. ksero.

k. 1 s. 3-4

- Piśmo kpt. rez. inż. Alfonsa Łaskiego do Zarządu Wojewódzkiego Kw. Komb. R.P. i B. Wzpr. Pol. w Bydgoszczy, Poznań, 2.03.1993 r. ryps. ksero

k. 2 s. 5-6

**NIE MA KIM
JEST CIEKAWO**

Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej
1922

Polska 2zł15

*pocztówka przesłana
ze Związku Kombatanów
w Chojniach zalecona
do mej pocztówki wstawić
w liście do Chojnic*

Alfons Łaski

Os. B. Chrobrego

47H m 75

Poznań

KARTKA POCZTOWA

60 681

21.04.91

PPTI - VIII 1988 r. nakład 300.000 prof. J. Wysocki

ELŻBIETY Z...

Chojnice 21. XI 1990r.

2

Szanowny Łolego!

Z przykrością musimy koleżce
zakomunikować, że ponieważ wsiłnych
starań nie udało koleżce przekazi-
ć dotychczas danych odnośnie p. Zieliń-
skiego. To naszej residence banko-
wiej nie figuruje jak również na
terenie Kół jak: Szpiluski, Tuchola
Gminy, Czerna.

Serdce z pozdrowieniami
miejscu
Mł

ELŻBIETY

Hoffmann Roman

83-262 ^uGeoana Werla
wies, ulica, nr domu

ALFONS ŁASKI

Adresat

wies, ulica, nr domu, nr mieszkania

60-681

POZNAŃ

POCZTA

4

FUNDACJA

Po odebraniu listu od Pana z dnia 6. XI 1992
oświadczam, że z Panem cłichotem
Żalikowskim zostałem wystawny przez
Poradnictwo Pracy w Gzersku do Bydgoszczy
gdzie pracowałem w Bydgoszczy - Langenau-
Bankau w roku 1941-1942 w firmie
Siemens - Bauunion.

Dalszy los cłichotę Żalikowskiego
jest mi niewiadomy.

Hoffmann Roman

60-681 Poznań

Związek Kombatantów R.P.
i Byłych Więźniów Politycznych
Zarząd Wojewódzki
Bydgoszcz
ul. Gdańska 46

dot. pisma O601-1-93 z dnia 1.2.1993r. dot. p. Michała
Żalikowskiego

Dziękuję za otrzymany list i zarazem przepraszam
za uciążliwość. Mam już ostatnie zapytania w sprawie
j.w.

Pani Regina Sobotowska zawiadomiła mnie, że p. Michał
Żalikowski został zweryfikowany na podstawie świadków

- 1) p. Jana Dąbrowskiego ur. 8.8.1894 r.
- 2) p. Maksymiliana Kosa ur. 14.5.1896r.

Tymczasem w piśmie ZW. Kombatantów j.w. dowiaduję się,
że do Poznania przesłano akta weryfikacyjne nr 29757
Jana Dąbrowskiego ur. 11.11.1921r. Która informacja
jest prawdziwa ?

Pozwalam sobie zwrócić uwagę, że świadkowie weryfikacji
jak i p. Sidor nie musieli być członkami ówczesnego
ZBOWID -u w Bydgoszczy.

Jako ciekawostkę przesyłam kserokopię kartki pocztowej
otrzymanej ze Związku Kombatantów w Chojnicach z dnia
21.11.1990r. z której wynika, że rzekomo p. Michał Żali-
kowski nie figurował w ewidencji Kół Związku np. w Czer-
sku, tymczasem okazało się, że przez 15 lat aż do swego
zgonu w 1987r. był członkiem Koła w Czersku, co opóźniło
moje poszukiwania o 2 lata. Akta p. Żalikowskiego po
śmierci przekazano do Zarz. Woj. ZBOWID-u w Bydgoszczy
okąd w 1992r. otrzymałem tylko deklarację członkowską
p. Michała Żalikowskiego bez wyszczególnienia działal-
ności w AK która mnie interesuje.

6

Być może oświadczenia świadków zginęły lub zostały zniszczone, bo z tym też się spotkałem. Np. Woj. Kom. Uzup. otrzymały polecenie zniszczenia wszelkich akt osób urodzonych przed 1920 r.

W oczekiwaniu na wyjaśnienia
przesyłam serdeczny uścisk dłoni

H. Hasi
A. Hasi

Do wiadomości

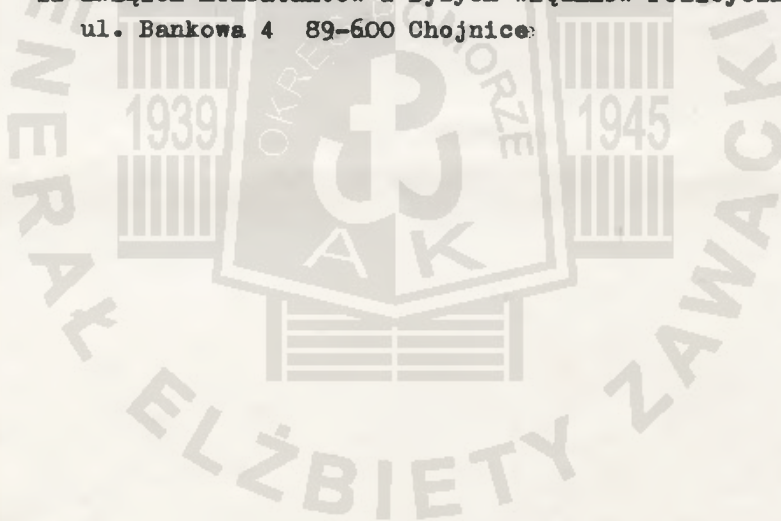
I Światowy Zw. Żołnierzy Armii Krajowej

Okręg Bydgoszcz 85-066 ul. Konarskiego 3

z prośbą o sprawdzenie czy w archiwach Św. Zw.
znajdują się wymienione w piśmie nazwiska :

- 1) Jan Sidor
- 2) Jan Dąbnowski ur. 8.8.1894r.
lub ur. 11.11.1921r.
- 3) Maksymilian Koza ur. 14.5.1891r.

II Związek Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych
ul. Bankowa 4 89-600 Chojnice

IV/2. Korespondencja z Fundacją:

1. Pismo Fundacji do Gminy Łaski
- prośba o uzupeł. danych do biografii Alfonsa (męża) i zdjęcie
- kierownik omg. z 15.05.2012 k. 1 s. 1
2. Pismo Gminy Łaski do Fundacji z 21.05.2012 - uzupeł. danych biograficznych Alfonsa (męża), kierownik omg. k. 1 s. 2

FUNDACJA

GENERAŁ ELŻBIETY ZAWACKIEJ

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ
ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

Toruń, 15 V 2012

- prośba o uzupełnienie
danych do biografii
Alfonsa i zdjęcie
L. dz. 1021/Pom-410/12

Pani
Irena Łaska

60-681 Poznań

Szanowna Pani !

W imieniu Zarządu i pracowników Fundacji przesyłam wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci Małżonka Pani śp. Alfonsa.

Śp. Alfons Łaski złożył w naszym Archiwum relację na temat własnej działalności w szeregach Armii Krajowej na terenie Okręgu Pomorskiego AK. Relacja oraz kserokopie dokumentów opatrzone są sygnaturą M:650/1302 Pom.

Obecnie przygotowujemy materiały do wydania części VII „Słownika biograficznego konspiracji pomorskiej 1939-1945”. W części tej chciałabym opublikować biogram śp. Alfonsa Łaskiego, jednak brak mi niektórych faktów dotyczących życia Męża Pani. W związku z tym uprzejmie proszę o przesłanie następujących informacji :

1. miejsce urodzenia, imiona rodziców wraz z nazwiskiem rodzinnym matki, zawody rodziców,
2. gdzie rodzice mieszkali, gdzie uczęszczał do szkoły, jakie posiadał wykształcenie,
3. gdzie pracował po zakończeniu II wojny światowej, w jakim zawodzie, kiedy odszedł na emeryturę,
4. jaki posiadał stopień wojskowy i odznaczenia wraz z numerami legitymacji ewentualne kserokopie leg., działalność polityczna i społeczna,
5. informacje o rodzinie: data zawarcia związku małżeńskiego, imię Małżonki, imiona dzieci.

Zwykle przy biografii publikujemy zdjęcie osoby, której on dotyczy. W swoich zbiorach nie posiadamy zdjęcia Małżonka Pani. W związku z tym bardzo proszę o przysłanie zdjęcia wraz z informacjami.

Łączę pozdrowienia i wyrazy głębokiego szacunku.

Z poważaniem
BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ
UL. PODMURNA 93
TEL. 0048 56 65 22 186
www.um.torun.pl/AK, www.zawacka.pl, fapak@wp.pl

.....
Elżbieta Skerska dokumentalistka

KONTO:
82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

KRS 00000 41692

L. dr. 1047. / Pom -
420112

KARTKA POCZTOWA

NADANIE BIBLIOTECE
PEDAGOGICZNEJ W TORUNIU
IMIENIA
GEN. BRYG. PROF.
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

4 listopada. 2009 r.

CP ORU Toruń X 2009 nakład 1000 szt.

Pani Irena Łaska

www.zawacka.pl

www.bptorun.edu.pl

60-681

Poznań

odp. na Solz. 1046
- pokwit. odbioru dokm.

ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Szanowna Pani!

Dziękuję za kserokopie zdjęć a
śp. Alfonsa oraz legitymacji dwóch
odswocech, aktu zgonu i strony
tytułowej dyplomu Politechniki
Gdańskiej. Dziękuję również za odpo-
wiedź na moje pytania. Za kilka miesięcy
zostanie wydana "Buletyn" Fundacji, w
którym będzie biogram śp. Alfonsa.

Prześle go Pani.

Z łaskawymi wyrazami szacunku i
pозdrowienia.

Z poważaniem

Ż. Skerska dokumentali-
stka

Joanna 31.05.2012

Torun, dn. 21.5.2012

2

Szanowna Pani!

Byłom wzruszona otrzymanymi od Ciebie i pracowników Fundacji wyrazami współczucia z powodu śmierci mojego męża sp. Alfome. Serdecznie dziękuję.

Przekazuję informacje o które Pom-protide.

od 1 - odpis aktów zgonu

- zawiad ośca unednik miqth.

- zawiad matki krowesna.

od 2 - rodzice mieszkali w Gudziedu.

- odpis obywatelstwa męża

od 3 - ostatnie prace Biuro Projektów Cukroprojekt w Słanisku.

inżynier konstrukcji, kierownik zespołu prowadzącego.

Emerytura od 11 października 1980r

od 4 - stopień wojskowy major.

Kserokopie wojennych legitymacji medali.

od 5 - Zwizdek matczyński z pierwszą żoną

Janinę z d. Słusorek w 1946r.

Janinę żony 1979r

dwieci Zbigniew i Deszek.

Drugi zwizdek matczyński z Jeleną

z d. Wichryka i voto Lechawską

w 1980r. Dwieci nie było.

od 6 - kserokopie zdjęcia

Serdecznie pozdrawiam.

Jolna Tarsha

Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polak
w Toruniu

Wpłynęło dnia: 29.05.2012

L. dz.: 1056 (Pom-410)

Załączniki:

Referent:

IV/3. Korespondencja Alfonsa Łaskiego
z Henrykiem Szymonowiczem:

1. Listy J. A. Łaskiego z 26.05.1901 i
18.08.1901, rękopis, oryg. k. 45, 1-7

do Henryka
Szymendy

Poznań dnia 26. maja 1991.

Szanowny Panie!

Powołując się na naszą rozmowę telefoniczną dot.
konspiracji A.K. na terenie obozów D.A.G. węgnowie
d. Brahmou w latach 1943 - 1945 wyjaśnię co
wstępuje:

Do węgnowa trafiłem z transportem Polaków wymień-
nych na przymusowe roboty do Niemiec zorganizowanym
przez "Arbeitsamt" w Grudziądzu - nie średniowieczny
gdzie "jedynemu. Latą okupacji spędziłem w węgnowie
dokładnie od 23. V 1940. do 23. I 1945 pracując
po częściowo w firmie budowlanej Philip Holzmann
jako robotnik budowlany a potem jako monter firmy
Siemens - Obermonteur Heilmann. Posiadam odpowiednie
świadectwa pracy. Moją pracę w obwodzie może posiadać
p. Regina Sobotowska zam. w Bydgoszczy ul. Niemcewicza
nr 1 tel 225414, która także pracowała na terenie obozu
razem z p. Kuflem. Mąż Regi jest żołnierzem A.K.
U Siemens pracowałem razem z Adamem Sznajdermanem
Runwickim, Florjanem, Pohorskim, Trocakiem, który
także był w konspiracji i mógł być dowódcą z rozmo-
wicie ja też byłem, lecz nie z nim związany. Po całym
latem 1943 lub 1944 byłem wywieziony przez p.
Zalickowskiego imieniem nie pamiętam, który wyda-
łato mi się, że pochodził z Chejnie, był robotnikiem
mieszkającym razem w jednym pokoju w obwodzie Brahmou

ostatkiem wyznaczony na
obozie "Brakman"

komendantu

2

Po tym kontakt nasz się urwał, dzisiaj już nie
pamiętam, czy p. Żabikowski nie opuścił obozu
przed wyzwoleniem przez armię radziecką co
nastąpiło 23. I 1945. Od południa 21. I 451 nieduża
nieudana w obozie i na terenie DAB nie było,
utworzył ten międzynarodowy komitet z chorągiewkami
Polaków, jednym z nich byłem ja. Drugim Polak z ulistki
tadzi, dwóch Włochów i dwóch Belgów, pilnowaliśmy
porządku w obozie, pyłki kalibru pistoletu a nawet
pędziliśmy strażniczkę, przez to dwa
pety dni, przechowywaliśmy także zbieranych
jeńców angielskich. Po wyzwoleniu, przez Bydgoszcz
wróciłem do Grudziądza.

W resztym roku wystąpiłem przeciwko do zarządu
komendantów i przeszedłem p. Żabikowskiemu
jednak odprzedać otoczenie, negatywna (usero-
wopie refacjami). Do domu trafiłem przez woj.
mentu Ferdynanda.

Jestem komendantem, od września 1939, ostatni
stopień wojskowy kpt rez.

Prze wspomnienie i chciałbym ten epizod też
opisać jeżeli udało by mi się zrekonstruować
te historie. Pre sytuacji, pozdrawiam A. T. S.

Mój adres

3

Alfons Łaski 60-681 Poznań

Os. B. Chrobrego 47H m75

tel nr 226896

rot. kserokopia wystawnej pocztówki
Pozwalam sobie rotacyjnie pocztówkę z moim adresem
na udziękowaniach

Alf.

P.S

Nie jestem pewien czy ten kolega nazywał się
Mroczek, ale mogę to sprawdzić przez pozostałych
kolegów, którzy pracowali u "Siemensów"

Alf.

Poznań dnia 16.08.91 4

Szanowny kolego do szeryfu Szarpano-
wicz, koniec list.
Dziekuje serdecznie za taki obszerny list. W tym roku 71 lat i tak obszernego listu jeszcze nie otrzymałem. Nie przypuszczam, że to jest możliwe. Tak porównuję czesto nasze życie do 1939 i obecnie to mi się uświadłoby robi przykro. Wzrostu by się obecnie chciało napisać coś napisac. Na cztery listy wysłane 19. maja tego roku do k-ny nie otrzymałem żadnej odpowiedzi. Dwie wspomienia z okresu kampanii wrześniowej 1939. Na 41 oficera Batalionu Elektrotechnicznego który do 1939 stacjonował w Nowym Dworze Mazowieckim a trzy kampanii tego Batalionu stacjonowały od lipca 1939 w k-nie w lasach i Pułku Artylerii Plotu, żaden nie napisał żadnej relacji z czasu wojny pomimo wydanego rozkazu Nacz. D-cy z dn. 2. XI 1945 o sporządzeniu relacji z okresu kampanii wrześniowej 1939. Być może pmi tego roku nie mieli ja do wiadomości. Być może w tym roku w sierpniu tego roku w Centrum Asch. Wojnowym w k-nie Rendertwie 00-910 Warszawa 72

5
Dlatego o tym pisze do żony, że ja i moi koledzy
za młodo stawaliśmy się. żeby pamiętać ostatniej
wojny 1939, okupacji 1939-45 a nawet po
wojnie powstała w sercach i umysłach następca
pokoleń

Czego mi brakuje ^{to} w spisie żołnierzy spontanicznego
pierz Min. obr. Narodowej, gdyż ono nas powo-
tywało do pełnienia służby wojskowej, mobilizo-
wano a nie organizacje kombatanckie, których
teraz nam niewiele się podobno ale to ja nie
nie mam precyzyjnie tych organizacji, sam
jestem członkiem. obecnie zw. kombatanckim

Ale spis to jest obywateli "Państwa tak jest
to listy zachodnich, gdzie w dawno lat temu
czł. są listy z żyjących kombatanckim może
otrzymać przebieg służby wojskowej z czasem
ostatniej wojny np. nasymi żołnierzy z Wielkiej

Wielkiej Brytanii są wiodącym także w przedziale
a u nas ja poproszę pod wielką pomoc
zadziwiono z tymi listami przesłano. Ale
ale to jest też i moja wina i wielkie
wyczerpanie komunistów w Polsce, które

doprowadziło do dezintegracji celowo naszej
spółeczności. Przecież do czasu, kiedy brawo
mnie nie było jednostką (dokładnie) te mniejsze
też były udręczone i były przymi wrościonej
i la dych iotmery, i la przeli do megoi fowec
w tym momencie ale w końcu zostało tylko ofi-
cerów a nas (plus podchorążych) puszczone wolno do
domu Izrael szuka 7 iotmery, USA iillaset
z Vietnamu a lito to unos uprzedz o te
Williamscutyficy pomordowanych w 2m Prozi.
a monefi już przedmiejat lot got melu
Ale do że tych izolor. Nigdy nie przypuszczam
że Ah byk taki liczna w terenie DAB
i że nie było żadnej spudlu miłst nie dowiosł
a przecież wiele osób wiedziało o mnie duro
że byłem w wojsku a że byłem w organizacji
to nielto rym lepszym z DAB przedmiejat
w tym roku. Ja jeszcze pracuje i to sprawa
je dopierem teraz jeszcze chce coś napisać w
temat wojny chybę, że nie wie. Jeśli chodzi
o relacje to napisze będą jeszcze smutna
D. Isilipor Wigo. Byłem w Chojnecach iillia

razu a o tym nie pomyślałem. Bardzo mi zależy
z zaproszeniem na sympozjum czy mogłoby dostać
jeszcze jedno zaproszenie dla p. Kingy Sobotowskiej
zam. Rydzanów ul. Niemcewicza 1 m 36, która też
cały czas przebywa na terenie DAB Brańsk
konieczne do rychłego zobaczenia w Łęku

Prześląm pozdrowienia

A także

p.s. Pan napewno wie, że Aleksander Schulz
mieszkał w Poznaniu i zmarł lecz żyje
jego córka która trochę się sprawnie ośca
dąmuje. Zamieszkała jest od niedługo przy ul. Rydzanów
Poznań ul. Berestecka nr 2

Niestety z podanych przez Pana nazwisk nikogo
same nie przypomina.

Wiemostwa Była nas 19 psobchor. z platonu
szerego rybn z cen zusem z czasu wrześni 1938
do wrześni 1939, zachowała między siebie
16 z tych 19 oraz w Centr. Arch. Wojsk zmarłych
spis 19 z roku drzewnego z 17. VII 1939
po 50 latach psymst hoch rozprzianem tym
zamusz posuniamo powstających na tamach
nieobecności "KARTA" Hoł.

T. M: 650/1302 Pom.

Bydgoszcz

Łaski Alfons

v. Nazwiskowe karty informacyjne

k. d

Łaski Alfons

Byoleg. 1
242.17k

a
t

ppom. mes.
pochodził z Grudziądza i pełnił
służbę w Baonie Reflektorów
p. lot. w Nowym Dworze Mazowieckim,
po wojnie mieszkał w Poznaniu.

zob. T:U:163/772 Pom. Symptomów
Henryk z. II - art. Spispiracyja
i sabotaż...; part. pom.

nr. X 108

++ Łaski Alfons

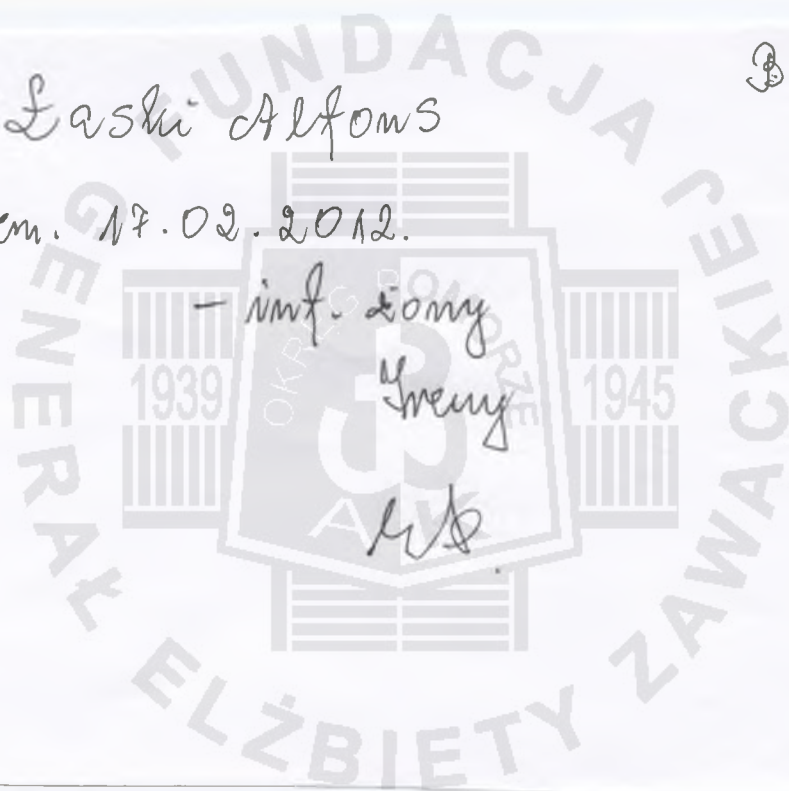
Bydgoszcz-2

zm. 17.02.2012.

- inf. domy
miej
AK

1939

1945

Łaski Alfons
60-681 Poznań

M-650/1302

Bydgoszcz
AK

Łaski Alfons

Łaski Alfons

ZESKANOWANE

